ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ, МАДАНИЯТЛАР ҲАМКОРЛИГИ

БУГУН АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА ҚОЗОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛАДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши. 28 СЕНТЯБРЬ 1971 й. СЕШАНБА № 227 (1602). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ

№ 227 (1602). ВТОРНИК, 28 СЕНТЯБРЯ 1971 г. год издания 6-й. Цена 2 коп.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

ВЕЧЕРНЯЯ АЛМА-АТА

ВТОРНИК, 28 СЕНТЯБРЯ 1971 й.

ГАЗЕТА АЛМА-АТИНСКОГО ГОРКОМА КП КАЗАХСТАНА И ГОРОДСКОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Совет адабиёти ва санъати ходимларини Коммунистик партия тарбиялаб вояга етказган: улар ўз халқининг ишлари ва фикри-зикрини ифодалайдилар, уларнинг ижодий тақдири социалистик Ватан манфаатларидан ажралмасдир.

(КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига ҳисобот докладидан).

ЯНГИ ЗАМОН ҚЎШИҚЛАРИ

М. БОЗОРБОЕВ,

ҚОЗОҒИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРИ

Қадрли ўзбек дўстлар! Ўзбек бовурлар! Биз сизларникига очиқ қалб, оғизларда куй, чеҳрамизда табассум билан келиб, меҳнатдаги муваффақиятингиз, қувноқ турмушингиз ривожланган маданиятингизни табрикламоқдамиз.

Биз сизларга қозоқ саломини, қозоқ халқи бугун кенг чўлда куйлаётган қўшиғини, миллиард-миллиард бошоқ буғдойлар ўсаётган чўл, кейинги вақтда саноати ривожланган ва қишлоқ хўжалиги самарадорлик билан ўсаётган ўлка саломини келтирдик.

Бугун биз нима тўғрисида куйлаймиз. Қўшни республика халқлари эрталик коммунизм тонгига олиб борувчи ижодкорлик меҳнати билан банд.

Ҳозир Қозоғистонда 25 театр, 19 концерт ташкилоти, жумладан 16 филармония мавжуд.

«Гулдер», «Олмаотанинг ёш балети», Қозоқ цирки сингари янги бадиий коллективлар ташкил этилди.

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги ва республикамиз 50 йиллиги ҳамда Қозоғистон Компартиясининг 50 йиллиги нишонланиши санъат усталарини янги бадиий асарлар яратишга илҳомлантирди. Янги симфония, поэма ва кантаталар, драма асарлари, бадиий полотнолар ёзилди, янги монумент ва ҳайкаллар тикланди. Абай номли Қозоғистон Академик опера ва балет театрининг саҳнасида «Ульяновлар оиласи» ва «Омонгелди» опералари қўйилди. Авезов номли қозоқ Академик драма театрида «Ленин 1918 йилда» драмаси қўйилди. Республикамизнинг таниқли рассомлари полотнолари 15 чет мамлакатда намойиш қилинди. Қозоқ киносининг энг яхши усталари СССР халқ артисти ва Қозоғистон ССР халқ артисти юксак унвонига сазовор бўлишди. СССР ва республика Давлат мукофотларининг лауреатлари бўлиб қолишди.

Ўтган йили М. Авезов номли Қозоғистон Академик драма театрининг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети юбилей Фахрий ёрлиғи билан, Лермонтов номли Республика рус драма театри ва Станиславский номли Қарағанда область театрининг Қозоғистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг юбилей Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланиши республикада санъат ривожланаётганлигидан далолат беради. СССР халқ артисти Б. Тулегенова СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди. Артистлардан В. Абдулин, Р. Жаманова, Р. Богланова, Б. Тулегенова, Е. Диордиев, С. Майкановага СССР халқ артисти юксак унвони берилди. Бир группа санъат ходимларига Қозоғистон ССР халқ артисти унвони берилди.

Халқ санъати республика маданий ҳаётининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Меҳнаткашларга эстетик тарбия бериш ҳамда уларнинг маънавий талабларини қондиришда асосий факторга айланди. Ҳозир республикада юз минг иштирокчини ўз ичига олган саккиз мингга яқин бадиий ҳаваскорлик коллективлари ишламоқда.

Маданият соҳасида эришган бизнинг ҳар бир ютуғимиз совет кишисини гўзал қилади, эртаги коммунизмга яқинлаштиради. Чунки коммунизм фақат қудратли моддий-техника базаси бўлиб қолмай, балки юксак маданият ҳамдир. Шу туфайли партия XXIV съезди унинг ривожланиш проблемаларига жуда катта аҳамият берди, биз қураётган ва ривожлантираётган ҳақиқий коммунистик санъат — асрлар оша қоладиган, давримизнинг авлодларига ўтадиган бойлиги мана шундан иборат.

УЙИМИЗНИНГ ТЎРИ СИЗНИКИ

А. ҚЎЧҚОРОВ,

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРИ

Қозоғистон санъати ва адабиёти намояндалари қозоқ халқи маданиятининг юксалишида катта тажрибалар тўпладилар ва бу тажрибаларни барча қардош халқлар билан баҳам кўрмоқдалар. Ўзбек ва қозоқ санъати алоқалари қадимийдир.

Ўттизинчи йилларнинг охирларидаёқ ўзбек музика театри саҳнасида тўнғич қозоқ операларидан бири — Евгений Брусаловскийнинг «Ер тарғин» операси янграган эди. Бу асарнинг дунёга келишида ўзбек санъатининг юлдузлари Ҳалима Носирова, Қори Ёқубов, Карим Зокировлар билан бир қаторда қозоқ опера театри коллективи ҳам катта роль ўйнади.

Ҳар иккала халқнинг санъат соҳасидаги ҳамкорлиги бугунги кунда чамбарчас дўстликка айланиб кетди. Фақат сўнгги йилларнинг ўзида Қозоғистон ашула ва рақс ансамбли, «Гулдер» қозоқ Давлат ёшлар ансамбли, Қурмонғози номидаги қозоқ Давлат халқ чолғу оркестри, «Олмаота ёш балети» хореографик ансамбли ва бошқа концерт коллективлари республикамизда гастролда бўлишди. Шунингдек, ўзбек Давлат симфоник оркестри, «Баҳор» Давлат рақс ансамбли, ўзбек хор копелласи, ўзбек эстрада ансамбли, қўшиқ ва рақс ансамбли, Горький номидаги рус Академик театри, «Ёш гвардия» театри қозоқ санъат мухлисларига ўз маҳоратларини намойиш қилишди.

Декада ҳар иккала халқ санъатининг байрамига айланиб кетади. Биз қозоқ санъаткорларининг сўнгги йилларда эришган катта ютуқлари билан танишамиз, тажрибаларимизни ўртоқлашамиз.

Тошкентлик санъат мухлислари декада программаси билан анча кенгроқ танишадилар. Свердлов номидаги, «Баҳор» концерт залларида, округ офицерлар уйида Қозоғистон Давлат симфоник оркестри концертлари, телевидение ва радио камер оркестрининг томошалари, Қурмонғози номидаги халқ чолғу оркестри концерти бўлади. Шунингдек, сиз СССР халқ артистлари Бибигул Тулегенова ҳамда Роза Боглановаларнинг дилрабо қўшиқларини эшитишингиз мумкин.

Адабиёт мухлислари декаданинг адабий қисми очиладиган куни Ҳамза номидаги Академик драма театрида қозоқ адиблари билан учрашадилар.

Декада қатнашчилари корхоналарда бўладилар, колхоз ва совхоз меҳнаткашлари билан учрашадилар.

Бугун биз уларни марҳабо дўстлар, уйимизнинг тўри сизники, деб кутиб оламиз.

САЛОМ, АЗИЗ ҚАРДОШЛАР!

Республикадан ташқарида ҳам таниш бўлган таниқли саҳна усталарини тарбиялаб етиштирган қозоқ профессионал театри чиндан ҳам совет воқелигининг, Улуғ Октябрнинг самарасидир. Революцияга қадар ўз маҳоратини намойиш этиш имкониятига эга бўлмаган кўчманчи халқ Совет ҳокимияти йилларида ижод қилиш, миллий маданиятни вужудга келтириш учун чекланмаган ҳуқуқ ва имкониятларни қўлга киритди.

Бундан қирқ беш йил илгари Қозоғистонда фақат бир театр мавжуд эди. Ҳозир эса республикада кўпминг кишилик саҳна ходимларини — артистлар, режиссёрлар, рассомлар, балетмейстерлар, дирижёрлар, гримёрлар, хормейстерлар, музикачиларни уюштирган бутун бир профессионал давлат театрлари оиласи ишлаб турибди. Санъатнинг ана шундай мутахассислари мавжудлигини оддий қозоқ революцияга қадар эшитмаган ҳам, билмаган ҳам эди.

Бугун Абай номидаги қозоқ Академик опера ва балет театри, Мухтор Авезов номидаги Академик драма театри, Республика рус драма театри ва бошқа театрларнинг талантли саҳна усталарини мамлакатимизнинг миллион-миллион томошабинлари яхши билишади. Қозоқ театрининг ютуқлари чет элларда ҳам маълум. Биз қозоқ саҳна усталари билан учрашувни зўр ҳаяжон билан кутаяпмиз. Бу — бизни ижодий бойитади, профессионал алоқаларимизни янада мустаҳкамлайди.

Шак-шубҳасиз, декада халқларимиз маданий ҳаётида улкан воқеа бўлади, қардош республикалар санъатининг янада ривожланиши ва бойиши учун хизмат қилади.

Чин юракдан салом, Сизга, азиз дўстлар ва ҳамкасблар:

ТАМАРАХОНИМ — СССР халқ артисткаси, **Олим ХЎЖАЕВ** — СССР халқ артисти, **Раззоқ ҲАМРОЕВ** — СССР халқ артисти, **Раҳим ҚОРИЕВ** — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, **Александр РИБНИК** — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, **Ҳабиб РАҲМОНОВ** — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, **Тавур ЖУМАЕВ** — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, **Бахриддин НАСРИДДИНОВ** — театршунос, **Анвар ЁҚУБХЎЖАЕВ** — режиссёр.

СУРАТДА: Қардош қозоқ адабиёти ва санъати декадасининг бир группа қатнашчилари. М. Нуриддинов фотоси.

БИРИНЧИ УЧРАШУВ

27 сентябрда қозоқ адабиёти ва санъатининг вакиллари Ўзбекистон пойтахти билан танишдилар. Улар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида бўлдилар.

Қардош республикадан келган шоирлар, композиторлар, рассомлар, артистлар кечқурун матбуот конференциясида қатнашдилар. Қозоғистон ССР маданият министри М. Б. Бозорбоев, ижодий союзларнинг раҳбарлари журналистларни декада плани билан таништирдилар.

(ЎзТАГ).

Меҳмондўст ўзбек диёрида шодиёна байрам

Бекен АБДУРАЗЗОҚОВ, қозоқ шоири.

ЖОНДАН АЗИЗ ЮРТИМГА

I.

Жануб ўлкам,
эй қадим ота макон,
Ўзгача файз билан
тонгинг отар экан,
Қуёшинг ҳам
кулимсираб ботар
экан,
Юрсам ҳамки
Еттисувда, йироқларда
Юрагимда
меҳринг қайнаб
ётар экан.
Қучоғингда
чалқиб ўсдим,
балқиб ўсдим,
Чироғингни
машъал қилиб
ёқиб ўсдим.
Майли юрмай
қай ўлкада,
қай диёрда,
Туғилган ер,
тупроғингни
минг-минг суйиб
Бахт-иқболнинг
тўлқинида
қалқиб ўсдим.
Яйрай, олтин
тупроғингда
туғилганман,
Ҳеч тугалмас
қувончларга
кўмилганман,
Гуноҳ қилсам
юрагимни
мен тилганман,
Сен донишманд
отам каби
бўлдинг ғамхўр, —
Ошиғингман,
ардоғингда
шод кулганман.

II.

Кўклами ҳам оловли
Бу чароғон нур ўлка.
Қўлда ёшлик ялови.
Яшнаб турган гул
ўлка.
Қудратлисан,
кўркамсан,
Жондан суйган
ўлкамсан.
Уйқудан уйғотади
Дилбар баҳор ҳавоси.
Кирза этик изида,
Гулгун ҳаёт нафаси.
Қудратлисан,
кўркамсан,
Жондан азиз
ўлкамсан.

Ю. ШОМАНСУР таржимаси.

Жубан МУЛДАҒАЛИЕВ

ИРТИШ ОСМОНИ

Оқиб ётар Иртиш
пастда,
Жайрон каби жар
айланиб.
Борар икки ошиқ
аста,
Ёз оқшоми сайр
айлашиб.
Жар ёқалаб келиб шу
дам,
Тун қанотин ёзган
маҳал,
Кундуз каби порлар
тун ҳам,
Кўкка ўрлар нурлар
ял-ял.
Қуёш бўлиб чиқиб
шу кез
Она-Олтой
уфқларидан
Юксалади Ўскемен
ГЭС,
Эрка Иртиш
кўкларида,
Жилмайишар йигит
ва қиз,
Ёшликнинг ўт
оғушида.
Жимирлайди кўкда
юлдуз,
Порпирайди ер ҳам
шунда,
Порлоқ ёшлик, ўйна,
қувон,
Нур қўйнида гул-гул
ёниб.
Кулиб боқар, шундан,
шодон,
Юлдузлар ҳам жило
олиб.

Ч. ЭРГАШЕВ таржимаси.

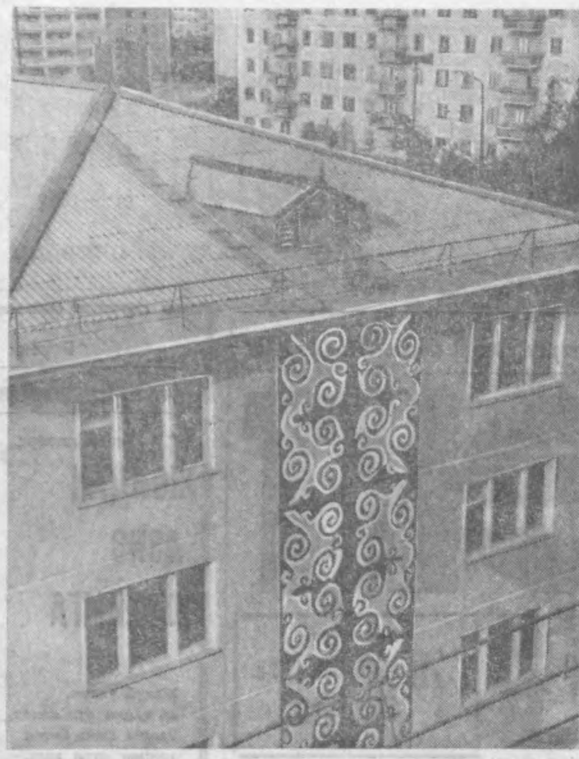

ДЎСТЛАР СОВҒАСИ

ҲАҚИҚИЙ дўст бошингга ташвиш тушганда билинади, деган гап бор. 1966 йилнинг ташвишли кунлари шаҳримиз аҳли хотирасидан ҳали кўтарилгани йўқ. Мудҳиш офат зилзила рўй берган кундан кейин кўп ўтмай бутун мамлакатнинг турли чеккаларидан қардош қурувчилар ёрдамга етиб келишди. Қозоқ бинокорлари шу кўмакчиларнинг биринчи сафида турган эдилар. Улар Тошкентда 28 минг квадрат метрли турар-жой бинолари, 900 ўринли мактаб бунёд этдилар.

СУРАТДА: Чилонзордаги Ғафур Ғулом кўчасида қозоқ бунёдкорлари ҳамшаҳарларимизга совға қилган уйлардан бири.

Ю. Бутусов фотоси.

Ўзбекистонда бўладиган қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан 1971 й

ҚАРДОШЛИК КУЙЛАРИ

ЯГОНА ОИЛАДА

Б. РАМАЗОНОВА,
Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари.

ПАРТИЯМИЗ ленинча миллий сиёсатининг амалга оширилиши барча совет республикалари сингари Қозоғистонда ҳам экономика, фан, адабиёт ва санъатнинг гуллаб-яшнашига сабабчи бўлди. Совет ҳокимияти даврида қозоқ халқининг миллий руҳида мавжуд бўлган тарихий фазилатлар гуллаб-яшнади.

Партия ва совет халқининг иродаси билан Қозоғистон мамлакат Шарқидаги қудратли индустрия марказига айланди. Қарағанда, Балхаш, Жизқазған, Рудний, Усть-Каменогорск, Лениногорск, Зиряновск, Кентов, Павлодар, Темиртов, Гурьев, Чимкент ва республикамизнинг шу каби бошқа саноат шаҳарлари совет индустриясининг йирик марказига айланди.

Бугунги кунда Қозоғистон 1913 йилдагига нисбатан 132 марта, 1940 йилдагига нисбатан 17 марта кўп саноат маҳсулоти бермоқда.

Йирик қишлоқ хўжалик республикаси ҳисобланган Қозоғистон ғаллакорлари 1970 йилнинг ўзида 22 миллион тоннадан ортиқ ғалла топширдилар.

Коммунистик партия ва совет ҳокимияти Қозоғистон меҳнаткашларининг коммунистик қурилишда эришган муваффақиятларини юқори баҳоладилар.

Қозоғистон ССР экономика ва маданият тараққиёти соҳасида эришган муваффақиятлари учун Ленин ва Октябрь революцияси орденлари билан мукофотланди, 15 область Ленин ордени билан тақдирланган. Олмаота ва Кустанай областлари эса икки марта Ленин ордени билан мукофотланган. 60 саноат корхонаси, транспорт, қурилиш ташкилотлари, совхозлар, колхозлар, фан муассасалари ва олий ўқув юртлари Совет Иттифоқи орденларини олишга муяссар бўлишди. Саккизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган юксак кўрсаткичлари учун 141 илғор ишчи, колхозчи, инженер-техник ходим, фан заҳматкашлари ва бошқаларга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. 39 мингдан ортиқ киши Совет Иттифоқи орден ва медаллари билан тақдирланди

Непал нафис санъат Қироллик Академиясининг вице-президенти Чандра Шарма бизнинг республикамизга келганида социал ва миллий тараққиётимизни кўриб, ҳаяжонланган ва шундай деган эди: «Мен Ўрта Осиё мамлакатларида ва шу жумладан Қозоғистонда тараққиёт даражаси юксак савияда эмас деб кўп эшитган ва ўқиган эдим. Лекин Қозоғистонга келиб, бутунлай бошқача манзарани кўрдим. Бу ерда қисқа тарихий вақт ичида экономика соҳасида ҳам, маданият соҳасида ҳам чинакам улкан ютуқлар қўлга киритилибди. Мени айниқса ҳайрон қолдирган нарса, шуки, бу ерда турли миллат вакиллари, терисининг ранги ҳар хил бўлган кишилар худди бир катта оила фарзандлари сингари тотувлик ва дўстликда яшаб меҳнат қилмоқдалар... Қозоғистон тажрибаси кўплаб мамлакат ва халқлар учун намуна бўлардир».

Бизнинг республикамизни жаҳондаги энг кўп миллатли давлатлардан бири ҳисоблашлари бежиз эмас. Майдони 2,7 миллион квадрат километр бўлган бу ерда юздан ортиқ миллат ва халқ вакиллари қардошлик оиласида тинч-тотув яшамоқдалар ва ишламоқдалар.

Кўплаб ўзбек ишчилари, колхозчилари ва мутахассислари ҳам қозоқ, рус ва бошқа миллат вакиллари сингари республикамиз территориясида партия қарорларини муваффақиятли бажармоқдалар ва оға-иниларча яшамоқдалар.

Ҳа, бизда халқлар дўстлиги бузилмасдир. Бу дўстлик узоқ йиллар мобайнида мушкул синовлардан ўтган, социалистик ва коммунистик жамият қурилишида амалий иш билан исботланган.

Қозоқлар қуш қаноти билан, одам ҳамроҳи билан дейди. Бизда халқлар дўстлиги ҳар қадамда кўзга ташланиб туради.

Қозоғистондаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш борасида совет халқлари қилган ишлар дўстлик саҳифасига олтин ҳарфлар билан ёзилади.

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун мамлакатимизнинг турли чеккаларидан ҳар хил техника ускуналари тўхтовсиз равишда оқиб келар, ўн минглаб механизаторлар келиб туришарди. Булар партиямизнинг янги ўзлаштирилаётган ерларга ишга келиш ҳақидаги чақирига лаббай деб жавоб берган кишилар эди.

Ўтган йили август ойида бутун мамлакат Қозоғистон ССР ва Қозоғистон Компартиясининг 50 йиллигини нишонлади. Олмаотада бўлиб ўтган юбилей тантанасида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев республиканинг коммунистик қурилишда эришган ютуқларини алоҳида таъкидлаган эди.

Қозоғистон меҳнаткашлари бундай катта ғалабаларга эришишга сабаб бўлган, ўзларининг қудратли ва бахтиёр ҳаётларининг асоси бўлган халқлар дўстлигини кўз қорачиғидай, бебаҳо бойликларидай авайлайдилар.

Республикамизнинг янги беш йилликда эришадиган ютуқлари янада улкан бўлади. Агар мамлакат бўйича саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 42—46 процентга юксалса, Қозоғистонда бу рақам 57—60 процентга етади.

Халқ маорифи, фан ва маданиятни юксалтириш республика аҳолиси моддий-фаровонлигини ошириш борасида ҳам катта вазифалар белгиланган.

Эришилган барча ютуқлар шуни кўрсатиб турибдики, қозоқ халқи Совет Иттифоқининг барча халқлари қатори бутун инсоният олдида, империализмдан азият чекаётган барча халқлар олдида Ленин ишининг буюк ва абадий эканлигини, Ленинча социализм ва коммунизм қуриш таълимоти нақадар улуғ эканлигини рўй-рост кўрсатди.

ЧЎЛГА ҲУЖУМ

В. Д. Журин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институти коллективи Қозоғистон чўлларини ободонлаштириш соҳасида катта ишлар қилмоқда. Тошкентлик олимлар ҳозирча уч районда —Киров, Еттисой ва Пахтаорол районларида иш олиб бормоқдалар. Бу ерда улар вертикал дренажларнинг тупроқ составини яхшилашдаги ролини текширмоқдалар. Инженерлик мелиорацияси бўлимининг бошлиғи Ҳ. Ёқубов бу ишга бошчилик қилмоқда.

Пахтаорол совхозида 10,5 минг гектар майдонда техник-иқтисодий мелиоратив эффектив система ишлаб чиқилди. Тошкент олимларининг фикрини «Союзгипрорис» институти Тошкент бўлинмасининг лойиҳачилари қоғозга туширмоқдалар.

Ҳозир салкам қирқ минг гектар майдонда вертикал дренажлар системаси қуриб битказилди.

ЎЗБЕК ДЎСТЛАРИМИЗГА

Олмаотадаги буғ қозонлари жиҳози ва турбопроводлар заводида Улуғ Октябрнинг 54 йиллигини муносиб кутиб олиш ва қардош Ўзбекистон буюртмасини муддатидан илгари бажариш учун кураш кенг тус олди.

Бу ерда Тошкентда энг йирик Ғарб буғхонаси жиҳозларини тайёрлаш бошланди. Завод цехларида 116 тонналик турбопровод тайёрланмоқда.

Тошкентдаги Чилонзор буғхонаси ҳам кенгайтирилмоқда. Олмаоталиклар қозон учун ўн олти тонна жиҳоз ва бир юз тўққиз тонна турбопроводлар тайёрламоқдалар. Буюртма муддатидан ўн кун илгари бажарилади.

Завод коллективи Тошкент ГРЭСи ўн иккинчи блоки учун сўнгги жиҳозларни жўнатди.

ТУРБИНАЛАР «КЎЙЛАГИ» ТАЙЁРЛАНАДИ

Бундай завод лойиҳаси Ленинградда тайёрланмоқда. Яқин келажакда ана шу янги корхона Олмаота яқинидаги Покровский ГРЭСи чиқиндилари хом ашё базаси билан ишлай бошлайди.

Иссиқлик изоляцияси материалларини мутлақо янги усулда ишлаб чиқарувчи бу корхонани Иттифоқда ягона дейиш мумкин. СССР қурилиш саноати министрлиги «НИИстромпроект» институти иссиқлик изоляцияси материаллари лабораторияси олимлари «Средазэнерготеп л о изоляция» корхонаси мутахассислари билан мана шундай завод технологиясини ишлаб чиқдилар.

Синовда шу нарса маълум бўлдики, арзон хом ашё билан ишлаб чиқарилган материал илгари қимматбаҳо хом ашёдан ишланган маҳсулотдан мутлақо қолишмас экан. Ҳолбуки, янгича усулда ишлаб чиқарилган материал икки марта арзон бўлади.

ДОИМИЙ ХАРИДОРЛАР УЧУН

«Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмасининг маҳсулотларига талабгорлар кўп. Бу ерда ишланган газ ва капрон рўмоллар барча қизларга манзур бўлади. Ленинград ва Ростов, Симферополь ва Воронеж, Николаев, Донецк ва новосибирсклик аёллар уларни севиб харид қиладилар. Ой бошидан буён ушбу шаҳарларга бундай рўмоллардан олти юз минг сўмлиги юборилди.

Фирма адресига бундай маҳсулотдан кўпроқ юборишни сўраб тез-тез телеграммалар юбориб туришади. Қардош Қозоғистон ҳам фирма маҳсулотларининг доимий харидори. Сентябрнинг ўн беш кунидаёқ Қарағанда, Олмаота, Жамбул, Семипалатинск ва Павлодарга юз эллик минг сўмлик маҳсулот юборилди.

Бибигул куйлайди

Бибигул ўзининг ҳақиқий истеъдодини ўзи қачон тўла-тўкис тушуниб олганлигини айтиш қийин. Эҳтимол буни у Улуғ Ватан уруши йилларида мактабда ўқиб юрган чоғида, госпиталларда даволанаётган ярадор жангчилар ҳузурида қўшиқ айтган кезларида пайқагандир. Эҳтимол цехдаги ҳаваскор артистлар концертида буни пайқаб қолгандир.

СССР халқ артисти, ўтган йил кузида ўзининг концерт программалари учун СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган Бибигул Тўлегенованинг овози бениҳоя ёқимли ва гоят таъсирчан. Бибигул киномеханик ёрдамчиси, фабрика ишчиси, бадиий ҳаваскорлиқ тўгарагининг қатнашчисидан жаҳонга машҳур ашулачи бўлиш даражасигача кўтарилди. Эндиликда унинг оромбахш гўзал овози Қозоғистон ва мамлакатимиз ташқарисида ҳам маълум. Унинг артист сифатидаги концертлари ҳам, чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Қозоғистон жамиятининг актив аъзоси сифатидаги жамоат фаолияти ҳам ҳамма қитъалардаги кишиларнинг эсида қолган.

Б. Тўлегенова Қозоғистон филармониясининг солисти бўлиб кўп йил ишлаб, концерт-ижрочилик соҳасида кўп иш қилди. Қозоғистоннинг юзлаб шаҳарлари ва овулларида, бошқа қардош республикаларда унинг овозини кўп киши тинглаган. Унинг санъатига Франция, Канада, Венгрия, Польша, Жазоир, ГДР, Миср томошабинлари қойил қолишган. Бу мамлакатларда Бибигул Ғарбий Европа, рус ва қозоқ опералларидан ариялар, халқ қўшиқларини ижро этган.

Халқнинг музика ижодига яқинлик унинг ўзига хос хусусиятидир. Хушовоз хонанда халқ музикаси дурдоналарини ихлос билан авайлаб сақлайди ва уларга сайқал беради.

У янги-янги ижодий изланиш билан банд, томошабинлар билан бўладиган янги-янги учрашувларга завқ билан тайёргарлик кўрмоқда.

Бибигул ижодий муваффақиятлари — СССР қардош халқлари ягона оиласида равнақ топган Қозоғистон кўп миллатли санъати гуллаб - яшнаганлигининг ёрқин тимсолидир.

А. РОТМИСТРОВСКИЙ.
(КазТАГ).

Улкамизда олтин куз нафаси кезмоқда. Ҳосил байрамини нишонлашга тараддуд кўраётган пахтакорлар яна бир байрамнинг гувоҳи бўлмоқдалар. Бугун қардош қозоқ адабиёти ва санъати намояндалари республикамизда меҳмон бўлиб турибди.

— Мен қозоқ ёзувчилари ва санъаткорларининг маҳоратига ҳамиша қойил қоламан,—дейди Қашқадарё область, Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг моҳир механизатори Бўритош Ражабова.

А. Тўраев фотоси.

Бакир ТОЖИБОЕВ

ОНА ЕР

Сен билан боғлиқдир,
Биринчи йиғим ва,
шод дамим,
Илк бора ташлаган
қадамим.
Жилғаларнинг
шодон куйини,
Япроқлару
ўтлар ўйинин,
Қучоғингда этдим
қалбга жо,
Одамларга
элтмоқ-муддао,
Гар аёвсиз
Олов сочар кун,
Ҳимоянгда яшайман
мамнун.
Сенинг билан
Эмасман якка
Мен бағрингда
митти аланга.
Қарздорман
олдингда мангу,
Еииб, сенга
сочаман ёгду...

Н. МУҲАММАДИЕВ таржимаси.

Олмаота декададан - декадагача

Шаҳримизда уй тўйлари

ШАҲАРЛАР одамларга ўхшайди — ҳар бир шаҳарнинг ўз қиёфаси, ўз характери, ўз белгиси бор. Бу Қозоғистон пойтахтига ҳам тўла тааллуқли. Мана, унинг анкета белгилари: ёши — жуда ёш (шаҳарларга нисбатан), юз йилдан сал ошди; аҳолиси 800 мингга яқин киши; асосий белгилари — ям-яшил дарахтзорлар, абадий қор билан қопланган тоғлар.

Бунинг устига яна бир «белги» — тез-тез бўлиб турадиган уй тўйларини қўшиш лозим.

Бир йилда 50 минг уй тўйи. Бу фақат янги турар-жой бинолари эмас. Чунки уй тўйи ўтказиладиган жойларда мактаб, шифохона, магазин, кино, театрлар ҳам қуриш лозим. Қозоғистон пойтахтида буларнинг ҳаммаси ҳам қурилмоқда.

Олмаотадаги қурилиш кўламини кўз олдимизга келтириш учун яхшиси унинг кўчалари ва хиёбонлари бўйлаб саёҳат қилайлик.

В. И. Ленин номли проспектдан бошлаймиз. Атрофида баҳайбат тераклар ўсган тўғри йўл 28 панфиловчи-гвардиячилар номли соя-салқин боғдан тоғ томонга кўтарилади. Унинг бир бошидан қарасанг, йўл худди фақат Тянь-Шань арчазорларига эмас, балки мовий осмонга қадар чўзилиб кетгандай бўлади. Бугунги кунда бу магистрал шаҳардаги энг йирик янги қурилишлар райони ҳисобланади.

В. И. Ленин номли проспект орқали бошланган саёҳатни Абай майдонида қад кўтарган монументал бино ёнида тамомлаймиз. Бу томоша зали икки ярим минг кишига мўлжалланган — республикамиздаги энг йирик Маданият саройи.

Олмаотанинг Шарқидан Ғарбига туташган проспектдаги қурилишнинг нақадар кенг қулоч ёйганига ҳайратланасан киши. Абай майдонидан ҳали узоқлашмай туриб, чап қўлда 14 қаватли бино кўзга ташланади. Йўлни давом эттирамиз. Кўз олдимизда кўп қаватли турар жой бинолари, М. Ю. Лермонтов номли Республика рус драма театри, 3 миллион жилд китобга мўлжалланган кутубхона намоён бўлади. Космонавтлар кўчасидан кейин сўнгги йиллар мобайнида қурилган спорт комплекси бошланади.

Янги қурилиш кварталлари бирин-кетин кўзга ташланади. Чап томонда ёй шаклида қурилган мамлакатимиздаги энг йирик, зилзилага чидамли цирк. Олмаота меъморлари бунга гумбаз ўрнатишди. Гумбаз эса циркка худди қадимий меъморчилик обидаси қиёфасини беради. Гумбаз олтин нур сочади — унинг томига анодлашган алюминий ёпишга қарор қилинди. Ўнг томонда чиройли ва ажойиб бино — Никоҳ уйи жойлашган.

Биз Абай проспекти билан танишдик. Бундай магистраллар ва янги қурилишлар шаҳарда жуда кўп. Яхшиси архитекторларнинг устахонасига бир назар ташлаб, баъзи ноёб объектларнинг лойиҳасини кўздан кечирайлик. Бу лойиҳалар тез орада пўлат ва бетон конструкцияга айланиб, Қозоғистон пойтахтининг чиройига-чирой қўшади.

...Баландлиги 350 метр ва оғирлиги 400 тоннадан иборат юксак телевизион минора металлдан ниҳоятда ажойиб қилиб қурилади.

Бир группа архитекторлар Қозоғистон телевидениесининг телекинокомплекси лойиҳаси устида ишлашмоқда.

Бугунги Олмаота гўзал, ҳаддан ташқари гўзал. Олмаоталикларгина шундай деб қолмай, балки бу ерга келган кўпгина меҳмонлар ҳам шаҳарнинг қиёфасидан ҳаяжонланадилар. Қозоғистон пойтахти 1980 йилда қандай бўлади?

Ўн йилликка олдиндан қисқа саёҳат қилайлик. Бунда кўпгина нарсалар ноаниқ бўлиб кўринса-да, биз 1980 йилдаги Олмаота ҳақидаги ҳикоямизни лойиҳачиларнинг материалларига таяниб, айтамиз.

Бундан бир йил олдин Қозоғистон пойтахтининг планини икки мингинчи йилга қадар лойиҳалаш ҳақидаги масала кўрилди. Қозоғистон Архитекторлар Союзининг салонида бир неча кун Ленинград, Олмаота ва бошқа шаҳарлардаги институтлар томонидан тузилган лойиҳа кўргазмаси ишлаб турди. Бу ерга қўйилган схема, карта, макетлар Олмаота ўн-йигирма — ўттиз йилдан кейин қандай бўлишини кўрсатиб берди.

Келажакда бўладиган Қарчиғай кўли юзасидан ҳозироқ лойиҳачилар иш кўришмоқда. У ерда 250—300 минг шаҳар аҳолисига мўлжалланган ободонлаштирилган ёзги дам олиш зонасини барпо этиш кўзда тутилмоқда. «Казгорстройпроект» институтининг мутахассислари бу зонанинг биринчи навбат чизиқларини ҳозирдан белгилаб беришди.

Олмаотанинг яқин келажакдаги истиқболи мана шундан иборат.

Шундай қилиб, Олмаотада уй тўйлари йил сайин тобора кўпая боради.

ҚАРДОШ ҚОЗОҚ ХАЛҚИНИНГ МУЗИКА МАДАНИЯТИ УЗИГА ХОС ВА ГУЗАЛДИР. ХАЛҚ БАЙРАМЛАРИ, ОИЛАВИЙ ТУЙЛАР ҲАМИША КУЙ ВА ҚУШИҚЛАР БИЛАН ЙУЛДОШ БЎЛАДИ. ҚОЗОҒИСТОН ДАВЛАТ МИЛЛИЙ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ ШУНИНГ УЧУН ҲАМ КЕНГ ОММАНИНГ ҲУРМАТ ВА МУҲАББАТИГА САЗОВОР БУЛМОҚДА.

ЯНГРАСИН ШОДОН!

ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛАДИГАН ҚОЗОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН 1971 Й.

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ

Олмаота яқинидаги республика қишлоқ хўжалик министрлиги мевачилик ва узумчилик институтининг тажриба базасида МТЗ тракторларга ўрнатилган ва маймунжон ўсимлигининг ортиқча навдаларини чеканка қилувчи ҳамда узумни механик усулда хомток қилувчи янги мосламалар синовдан ўтказилмоқда.

Ҳозирча мамлакатимизнинг бошқа бирон ерида бундай агрегатлар йўқ. Бу ерда МТЗ тракторга мослаштирилган, Маймунжонни механик усулда экадиган қурилма ҳам яратилган. Бу механизм колхоз ва совхоз меҳнаткашларининг олқишига сазовор бўляпти. Бундай агрегат ҳам ҳозирча мамлакатда ягона ҳисобланади.

Механик мосламалар тажриба станциясининг инженерлари Эмануил Байрит ва Алексей Пшеновлар томонидан ишлаб чиқилган.

ФАРҒОНАДА ФАРОҒАТГОҲ

Гўзал водийнинг Фарғона шаҳри атрофида бунёд этилаётган янги дам олиш уйи кишиларнинг диққатини жалб этяпти. Ҳавоси мусаффо, табиати гўзал ерда жойлашаётган бу оромгоҳ бинолари ўзининг архитектураси, замонавийлиги, чиройлилиги билан ҳам мақтовга лойиқдир.

Янги дам олиш уйи лойиҳаси Қозоғистон пойтахти Олмаотадаги «Союзкурортпроект» илмий-тадқиқот лойиҳа институтида ишлаб чиқилган. Қардош дўстларимиз ўзбек меҳнаткашларининг мириқиб ором олишлари учун ҳамма шароитлар яратилишини ҳисобга олишган.

Фарғона дам олиш уйининг биринчи навбати ишлай бошлади. Унда бир сменада икки юз киши мириқиб ҳордиқ чиқармоқда. Навбатда ҳар бири йигирма ўринли ўнта коттеж бунёд этилмоқда. Оромгоҳда маданий-маиший ҳордиқ чиқариш, спорт ва бошқа зарур иншоотлари ҳам қурилади.

АЖОЙИБ АГРЕГАТ

Олмаота кондитер фабрикасининг конфет цехида Октябрь олди мусобақаси кенг тус олди. Бу ерда ажойиб қолиплаш аппарати тўла қувват билан ишга тушди.

Агрегат кондитерлик саноати Бутуниттифоқ илмий текшириш институти томонидан яратилган. Агрегатнинг совитиш камераси конвейери ва бошқа деталлари фабриканинг ўзида ишланди.

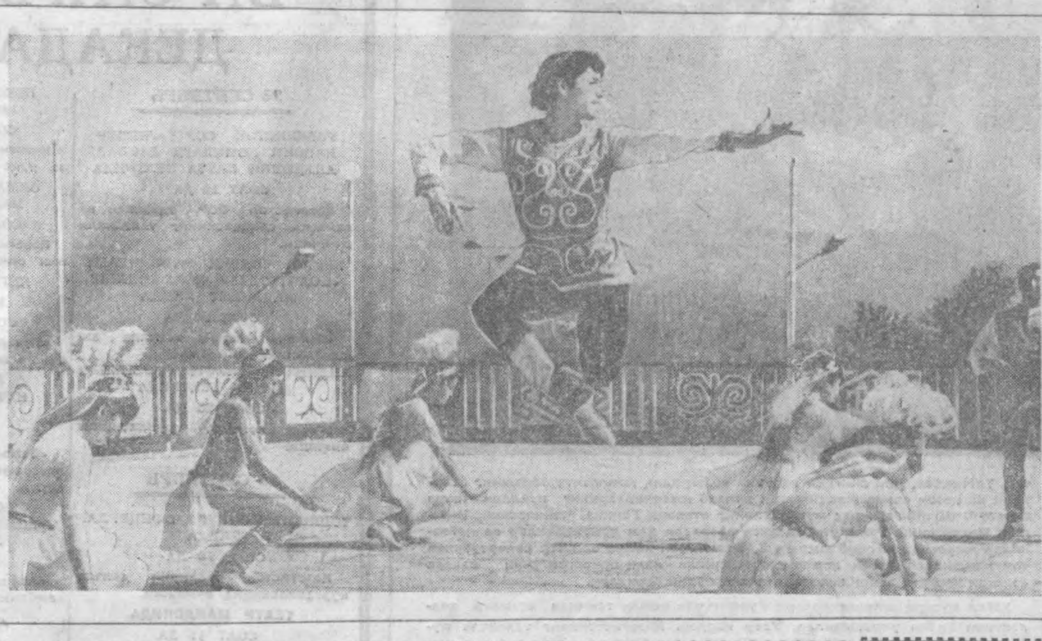

ҚОЗОҒИСТОННИНГ «ГУЛЬДЕР» НОМЛИ ЁШЛАР АНСАМБЛИ ҚАЕРГА БОРМАСИН, ТОМОША. БИНЛАР ОЛҚИШЛАБ ҚАРШИ ОЛИШАДИ. САНЪАТ МУХЛИСЛАРИНИНГ БУНДАЙ ОЛҚИШИ ТАЛАНТЛИ ЁШЛАР КОЛЛЕКТИВИНИНГ ПОРЛОҚ КЕЛАЖАГИДАН ДАРАК БЕРАДИ.

БАҲОДИРЛАР ТЕАТРИ

Абай номидаги Ленин орденли Қозоғистон академик опера ва балет театрининг талантли артистлари бугун қадимий ўзбек ерида ижодий ҳисобот берадилар. Улар ўзларининг энг яхши қўшиқларини ўзбек қардошларига бағишлаяптилар.

Биз ҳам ўз навбатида серқуёш Ўзбекистоннинг санъат шинавандаларига қозоқ халқи музика театрининг ишлари ҳақида икки оғиз сўз айтмоқчимиз.

Олатов тоғларининг этагида, Қозоғистон пойтахти Олмаотани деярли бутунлай қоплаб олган асрий тераклар ўртасида Абай номидаги театр биноси қад кўтарган. Бу муҳташам бино қурилган пайтида Қозоғистон опера театри бор-йўғи саккиз ёшга тўлган эди. У Улуғ Ватан урушини ҳам ана шу ёшда кутиб олди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳокимияти томонидан тарбияланган, улуғ рус маданиятидан ўрнак ва илҳом олган ёш қозоқ опера театри урушнинг оғир синовларида ўз ижодий ҳаётини гуллатиб борди, жанговар мавзуларга катта эътибор берди. 1941 йил кузида Совет Иттифоқида биринчи бўлиб қозоқ операси саҳнасида ватанпарварлик мавзусидаги спектакль пайдо бўлди. Буюк қозоқ ёзувчиси Собит Муқоновнинг либреттоси билан Евгений Брусиловский ёзган «Гвардия, олға!» операси генерал Панфилов номидаги гвардиячи дивизиясига бағишланди.

Театр йилдан-йилга янги асарларни саҳналаштирди, коллективнинг ижодий ҳаёти гуллади ва юксалди.

Қозоқ миллий опера театрининг тарихи намуналидир. Театр республикада барчанинг ҳурматини қозонди. Унинг постановкалари Қозоғистоннинг бошқа қишлоқ ва шаҳарларида ҳам, узоқ овулларда ҳам шуҳрат қозонди.

* * *

...Парда кўтариляпти. Кўз ўнгимда бепоён чўл пайдо бўлади. Оқ жойиқ ва Кособа дарасининг манзараси жонланади.

Саҳнада гўзал Қизжибек билан паҳлавон йигит Тўлегеннинг фожиали муҳаббати ҳақида ҳикоя қилувчи ўлмас афсона яна тилга кирзди. Бу афсонани қозоқ халқи неча юз йиллар илгари яратган. Асар ўз бўёқлари ва шоирона гўзаллиги билан Шекспирнинг «Ромео ва Жульетта»сига яқин туради.

* * *

Қозоқ санъатининг 1936 йилда Москвада бўлиб ўтган биринчи декадасидан кейин Абай номидаги театрда «Ер тарғин» операси саҳналаштирилди. Халқ қаҳрамонлик тарихидан олинган бу асар қозоқ миллий операси тараққиётида янги босқич бўлиб қолди. Бу асарда образлар талқини, асар жанри, композицияси, янгича ижро этилди. Қозоқ артистларининг ижрочилик маҳорати янада юксалди.

«Ер тарғин»нинг биринчи варианти 1937 йил январь ойида қўйилган эди. Ўша йилнинг апрель ойида қозоқ опера театри бутун состави билан Ленинградга жўнаб кетди.

1938 йил 20 апрелда «Ер тарғин» операси Меҳнат Қизил байроқ орденли ўзбек музикали театрида саҳналаштирилди. Оқжунус ролини СССР халқ артисткаси Ҳалима Носирова, Тарғин партиясини эса Ўзбекистон халқ артисти Қори Ёқубов билан хизмат кўрсатган артист Карим Зокировлар ижро этишди.

Тошкент қозоқ операсидан ҳаяжонга тушди. Шу пайтгача ўзбек саҳнасида «Фарҳод ва Ширин», «Гулсара» музикали пьесалари қўйилар эди. «Ер тарғин» эса биринчи опера постановкаси бўлди. «Правда Востока» газетаси операга бутун бир саҳифани бағишлади. «Кўп театр ходимлари, — деб хабар қилади газета, — «Ер тарғин»ни ўзбек музика маданиятининг юксалишида ғоят катта аҳамиятга эга бўлган спектакль демоқдалар...»

* * *

«Абай» ҳамда «Биржан ва Сора» опералари қозоқ музика театри тарихига олтин ҳарфлар билан ёзилгандир. Бу операларда қўшиқнинг енгилмас қудрати тантана қилади.

«Абай» спектаклида оригинал қозоқ операсини яратиш ва халқ қўшиғи рамкасидан чиқиб, миллий опера томошасига кўчиш соҳасида дастлабки муваффақиятга қадам қўйилди. Опера буюк шоир ва мутафаккирга бағишланган. Абай ўз халқининг бахтини рус халқи, илғор рус маданияти билан боғлиқ ҳолда тасаввур қилар эди. Буюк шоир ўзининг ҳаёти ва истеъдодини қозоқ чўлларининг маънавий жиҳатдан юксалишига бағишлади.

СССР халқ артистлари Ришат Абдуллин, Роза Жаманова, Ермек Серкебаев ижро этган роллар, «Абай» операси халқнинг севимли асари бўлиб қолди.

«Абай» операсидан кейин театрда Муқан Тулебоевнинг «Биржан ва Сора» операси саҳналаштирилган. Бу қозоқ Совет маданиятида йирик воқеа бўлди.

«Биржан ва Сора» операсининг асосига ҳалол ва улкан муҳаббат асос қилиб олинган. Лекин севишганларнинг муҳаббати янгича ғоя кашф этади. Ошиқ-маъшуқлар тақдирини кўрсатиш орқали катта ижтимоий муаммолар ўртага қўйилади.

«Биржан ва Сора» Абай номидаги театрнинг классик спектакли, қозоқ опера санъатининг дурдонасидир. Опера автори, режиссёри, рассоми ва солистлари СССР Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвонга сазовор бўлганлиги ҳам шундан далолат беради.

* * *

Абай номидаги театр саҳнасида Евгений Брусиловскийнинг халқлар дўстлиги ҳақида ҳикоя қилувчи «Дударай» операси янграмоқда. Еркеғали Раҳмадиевнинг Султонмаҳмуд Торайғиров романи асосида ишланган «Қамарсулув» асари ҳам театр репертуарида бор. Театрнинг бош режиссёри Бойқали Дўсимжонов Евгений Брусиловский ва Муқан Тулебоевларнинг Қозоғистон республикаси ва Қозоғистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган «Омонгелди» операсини саҳналаштирар экан, музика санъатидаги янгиликни чуқур ҳис қилди.

«Ака-ука Ульяновлар» асари ҳам юксак бадиий-ғоявий спектаклдир. Театрнинг ижрочилар коллективи тарихий материални ўрганиш, асарни ўзлаштириш масаласига юксак ижтимоий масъулият ҳисси билан ёндошди ва муваффақиятга эришди. «Ака-ука Ульяновлар» операсининг саҳналаштирилиши театрнинг доҳий юбилейига ижодий рапорти бўлди. Ермек Серкебоев (ёш Владимир Ульянов), Роза Жаманова (Мария Александровна Ульянова), Василий Яковенко (Александр Ульянов) кабиларнинг тиниқ овози шунинг учун ҳам ҳаяжонли жаранглади. Бу асарнинг дунёга келишида дирижёр Газиз Дугашев билан режиссёр Борис Рябикиннинг ҳам катта хизмати бор.

Театр катта довонлардан ўтди. Энди яна олға йўл босиши керак. Ҳали олдинда янги манзиллар, янги изланишлар бор.

Владимир МЕССМАН,
музикашунос.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

ҚОЗОҚ ШОИРЛАРИНИ ЎҚИБ...

Қозоқ шоирларининг завқига пайаанд эдим,
Нурли саҳифалардан қалбимга оқди зиё.
Учқур хаёлу ҳиснинг сеҳри билан банд эдим,
Бир буюк нур манбаин очган эдим мен гўё.
Сатрлар қозоқ элин акс этди оинадай,
Дўстлар ёнига етдим, ҳарфма-ҳарф йўл босиб:
Ногиҳон кашф этилган улкан бир хазинадай
Буюк қозоқни кўрдим, ўз номига муносиб:
Муқонов шеъриятин Сирдай вазмин оқиши,
Сирбой ўланларининг тез отар, қисқалиги,
Жароков сўзларининг дилга мойдай ёқиши,
Эрғалиев қўшиғин серранг, серқиссалиги
Мени мафтун айлади дўмбиранинг сасидай,
Туйғу, маъно мавжига тўлиқ эди ҳар ғазал.
Бу қўшиқлар соф эди Олотов нафасидай,
Абай ўланларидай оҳанрабо ва гўзал.
Шеърлар мени элтдилар қозоқлар овулига,
Ўтовларга қўндиму, тўйиб ичдим қимизни;
Гўё қучоғим тўлди чўлнинг авлон гулига,
Кўрганда бодом қовоқ, оқ томоқ қозоқ қизин.
Оқ булутдай оппоқ қиз чиқиб келар ўтовдан,
Ҳазили, табассуми юзларига ярашиқ.
Лол бўлиб кўзидаги жон куйдирар оловдан
Бўз қозоқ йигитлари зумда бўлади ошиқ...
Олмаота тонглари балқиб турар уларда,
Атир гуллар бўйини қучоқ-қучоқ сочар ел.
Мовий Балхаш тўлқини чалқиб турар уларда,
Қозоғимдай бағри кенг, қозоғимдай очиқ феъл.
Бу бадавлат диёрнинг тоғ-тоғ биллур маъдани
Шеъриятин мағзига сингибди олтин ҳалдай.
Қозоғим — бу парвозлар, юксалишлар ватани,
Шарқимизнинг уфқида порлаб турар Зуҳалдай.
Гўзаллик гулшанида сайр этдим беармон.
Ўз уйимдай очилди менга ҳар битта хона.
Шеърият чашмасида кўринди Қозоғистон,
Бу чашма шарбатидан сипқордим қона-қона.
Қозоқ шоирларининг завқига пайванд эдим,
Нурли саҳифалардан қалбимга оқди зиё.
Учқур хаёлу ҳиснинг сеҳри билан банд эдим.
Бир буюк нур манбаи очган эдим мен гўё.

«ОЛМАОТА ЁШ БАЛЕТИ»

Балет—ҳамиша ёшлик демакдир. Чиндан ҳам рақснинг ўзи ёшлик руҳи билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам Қозоғистон хореографик коллективи «Олмаота ёш балети» номини олган. «Ёш балет»нинг кенг санъат мухлислари ўртасида шуҳрат қозонишига кўп сабаблар бор. Ёшлар коллективи классик асарлардан тортиб замонавий балетгача— барчасини муваффақиятли ижро этади. Коллектив дастлабки қадамини қўйган пайтдан буён бугунги кунгача мураккаб тараққиёт йўлини босиб ўтди. Унинг раҳбари — ажойиб солист Бўлат Газизович Аюханов «Ёш балет»нинг тараққиётига катта ҳисса қўшди.

— Бугунги кунда хореографик санъат классик асарлар билан биргаликда замонавий асарларни ҳам муваффақиятли ижро этиши ва уларни бир-бирига уйғунлаштириб юбориши шарт, — деди Бўлат Газизович Аюханов мухбиримиз билан суҳбатда. — Биз бу йўлда анча мушкулликларга дуч келганимиз сир эмас. Гоҳ муваффақиятга эришдик, гоҳо меҳнатимиз зое кетган пайтлар ҳам бўлди. Лекин коллективимизнинг ёшлиги мушкулотни енгишимизда ҳамиша қўл келди. Негаки бутун коллектив хореографик ўқув юртини эндигина битирган ёшлар эди. Агар ўтмишимиз ҳақида гапирадиган бўлсак, балетнинг туғилиши ҳам ўзига хос ижодий тажрибадан бошланди. Мен ГИТИСни битириб Олмаотага келгач, Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артистка Инесса Манская билан биргаликда икки актер хореографик театрини ташкил қилдик. Шу тариқа «Ёш балет» 1967 йил 1 августда ташкил бўлди. Коллектив ўзининг оригинал репертуарига содиқ қолди. Биз томошабинларга Равельнинг «Болеро» бир пардали спектаклини, композитор А. Исковаnинг «Гамлет» номли икки пардали спектаклини, кўпгина хореографик миниатюра ва рақсларни тақдим этдик. Бу йил техникавий жиҳатдан ғоят мураккаб

бўлган бир пардали «Мусобақа» балетини тайёрладик. Бу асар қозоқ хореография оҳанглари услубида ишланган.

«Ёш балет» тамомила солистлар ансамблидир. Спектаклларда бош партияларни балетнинг ҳар бир ижрочиси машқ қилиб кўради. Қаҳрамон психологиясига чуқур кириб борган актёргина бош ролни ижро этиш ҳуқуқига эга бўлади. Чиндан ҳам шундай қилинсагина барча ёшларни камолот сари баравар жалб қилиш мумкин.

Энди «Ёш балет» ижодкорлари ўз қардошлари ўлкасида — Ўзбекистонда маҳоратларини намойиш қиладилар. Уларнинг санъатига сиз ҳам тан берасиз, деб ўйлаймиз.

Р. ГАЙДАРОВА.

СУРАТДА: «Гамлет» балетидан кўриниш. Гамлет ролида Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист Булат Аюханов, унинг онаси — қиролича Гертруда ролида балерина Надежда Пивницкая.

ҚазТАГ мухбири С. МЕТЕЛИЦА фотоси.

А. Дечкиннинг «Баланд тоғ жилғаси» ва О. Норжумаевнинг «Пойга олдидан» гравюраларидан фоторепродукция.

Жайсанбек МОЛДАҒАЛИЕВ.

Уйланиш

ЖАЙСАНБЕК МОЛДАҒАЛИЕВ 1935 ЙИЛИ ҚУСТАНАЙ ОБЛАСТИНИНГ ЖАНАСУ ПОСЕЛКАСИДА ТУҒИЛГАН. КИРОВ НОМИДАГИ ҚОЗОҒИСТОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИ БИТИРГАН.

Ж. МОЛДАҒАЛИЕВНИНГ «ҚАЛБ ХАЗИНАСИ» ҚИССАСИ 1962 ЙИЛДА БОСИЛИБ ЧИҚДИ. УНИНГ «ШУХ САРАТОН» НОМЛИ ИККИНЧИ ҚИССАСИ ҲАМ КИТОБХОНЛАРДА КАТТА ҚИЗИҚИШ УЙҒОТДИ. 1962 ЙИЛИ «ЖАЗУШИ» НАШРИЕТИДА ЁЗУВЧИНИНГ «ТУРҒАЙ НАВОЛАРИ» РОМАНИ ЧОП ЭТИЛДИ.

«ОВУЛИМНИНГ ТУРМУШИ» КИТОБИДАН

Отамиз урушдан қайтганидан кейин, Сарсен ўқишни давом эттирди. Лекин у мактабда ўзини жуда ноқулай ҳис қилар эди. Ёши 17 дан ошиб кетган. Шунинг учун бўлса керак, саккизинчи синфни битирди-ю, тракторчи бўламан деб туриб олди. Мен ҳам унинг шу фикрини қувватладим. Бу пайтларда тракторчилар анқонинг уруғи эди. Лекин орадан кўп ўтмай Сарсеннинг ўқишдан кетишига бошқа сабаб борлигини тушундим. У аллақандай Амина деган қизни ўлгудек яхши кўриб қолган экан. Акам ҳеч кимга ишонмаган бу сирини менга айтди.

Аллақандай Аминани ўлгудай яхши кўриб қолиш қанақа бўлишини билмасам ҳам акам сирни менга айтганидан мағрурланиб юрдим. Ўша пайтда ёшим 13 га ҳам етмаган, қиз болаларни жинимдан ёмон кўрардим.

Бора-бора ўша Аминанинг тарихини билиб бордим. Бу қиз Шеректин районининг марказида яшашини, онаси ҳам борлигини билар эдим. Отаси фронтда ҳалоқ бўлган экан. Шунингдек, эрга теккан опаси ҳам уларнинг уйида яшар экан. Поччаси райкомда инструктор бўлиб ишлар, бутун оила уч хонали ёғоч уйда яшаркан.

Амина ҳам менинг акамга тегишга аҳду-паймон қилиб ўқишни ташлабди. Энди бу ёғи нима бўлиши ҳар икки қуда томонга боғлиқ экан. Бир сафар Амина менинг акам тўғрисида опасига гап очганида, опаси жеркиб берибди. «Келиб-келиб колхозчига тегасанми!» — дебди.

Шундай бўлса-да акамнинг муҳаббати кундан-кун аланга олиб борарди. «Минг бир кеча» эртакларини ўқиган бўлсангиз керак. Бу китобда қизларга аталган бир дунё шеър бор. Сарсен уларни яхшилаб кўчириб, кетма-кет Аминага жўнатарди. Орасига Абайнинг шеърларини, булар ҳам етмагандай Умар Хайёмнинг рубоийларини ҳам қистириб қўяр эди.

«Муҳаббат дегани ғалати бўларкан-ку! — деб ўйлардим мен.— Туппа-тузук акам жинни бўлиб қолди-я». Кунлардан бирида акам очиғини айтиб қўя қолди. «Қўлингиздан келганини қилинг. Аминасиз яшай олмайман! Шу қизга лантириб қўймасаларинг, ҳар куни ароқ ичаман» деди.

Ҳа, худди шундай деди.

— Энди шу ғалва қолувди, — деди отам тўнғиллаб.

— Майли, бир иложини қилармиз, ҳа деб ўкинаверма, — деди онам уни юпатиб.

Онам келин кўришга мутлақо қарши эмас. Фақат тўйни қандай қилиш, қаёқдан мол-дунё топиш муаммоси ҳақида ҳар куни гап-сўз бўларди.

Бир куни онам Сарсен билан менга қуданикига «оқлик» олиб боришни буюрди. Агар қуда томон рози бўлса, кейин «олиқсолиқ» бошланаркан. Онамнинг фикри оила мажлисида маъқул топилди. Бу майда- чуйдаларнинг ҳаммаси менинг ғашимни келтирар эди. Қуда томон ҳам ғалати экан. Сарсенни бир марта кўрса-ку, бундан яхшироқ куёвни тополмаслигини билади. Шунча ташвишнинг нима кераги бор? Нима, Сарсеннинг бировдан кам жойи борми?

Кепкасини бошининг қоқ учига қўндириб юрадими? Юради! Хром этигининг қўнжини қайтариб юрадими? Юради! Тишининг орасидан чирс этиб тупуришни биладими? Билади! Тўғри, шими доим ғижим бўлиб юради. Хўш, нима қилибди, ҳамманинг ҳам шими ғижим бўлиб юради! Чекмайди, қартани кам ўйнайди. Биров билан урушмайди, бинойидек йигит!

Жанажалов қизлари оқшом суҳбатларида иложи борича ёш тракторчига суйкангилари келади. Ҳаммаёғидан керосин ҳиди келса нима қипти? Ҳамма тракторчидан ҳам керосин ҳиди келади. Бу нарса қайтага кўпроқ ёқади қизларга. Бир қиз, дунёда керосин ҳидидан яхшироқ ис бўлмайди, деганини ўзим эшитганман. Балки бу овулимизда тракторчи камлигидандир.

...Ўша куни ака-ука йўлга тушдик. Кун совуқ, шамол эсар эди. Йўлда қор бўрони кўтарилди. Аксига олиб шамолга қарши борар, юзимизни амаллаб яшириб олган эдик. Чанани тўқ сариқ саман тортиб борарди. Акамнинг айтишича, от Шеректинга борадиган йўлни яхши билармиш. Чиндан ҳам шундай экан. Саманимиз ўн беш километр жойгача тўхтамасдан тўппа-тўғри кетаверди.

Биринчи кўришимданоқ Амина менга ёқди. У ниҳолдеккина қиз экан. Бизнинг олдимизда ўзини қандай тутишини билмай, гоҳ қизарар, гоҳ бўзарар эди. Мен унинг онасига ойим бериб юборган совғаларни топширдим. Аминанинг акаси билан поччаси ишда экан.

Сарсен чой ичиб исиниб олгач, ҳовлида ўтин ёраётган Аминага кўмаклашиш учун чиқиб кетди. Кампир билан суҳбатлашиш менинг зиммамга тушди.

— Онанг уйдами?

— Уйда.

—Отанг-чи?

— Уям уйда.

— Қишга гўшт ғамлаганмисанлар?

— Бузоқчамизни сўйиб олганмиз.

— Семиз чиқдими?

— Ҳа.

— Даданг сенга нима гап айтди?

— Ҳечнима.

— Онанг-чи?

— Уям.

— Сарсен ўқишни ташладими?

— Ташлади.

— Энди ҳечам ўқимайдими?

— Албатта. Хотин олган одам ўқийдими...

— Хотин эмас, қиз дегин.

— Икковимиз узоқ жимиб қолдик.

—Овулингиздаги энг ҳурматли, энг бадавлат одам ким?

— Ҳасан. Шамғаннинг ўғли.

— Ким бўлиб ишлайди?

— Калитларнинг хўжайини. Омборчи.

— Сарсеннинг кўрпа-тўшаги борми?

(Давоми 4-бетда).

Ўзбекистонда бўладиган қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан 1971 й.

ҚАНОТЛИ ҲАШАРЧИЛАР

Ўзбекистон пахта далаларида ғўзаларни дефолиациядан чиқариш қизғин боряпти. Бу масъулиятли ишда қардош Қозоғистон граждан ҳаво флоти бошқармасига қарашли авиа бўлинмаларининг учувчилари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Қардош авиаторлар қисқа вақт ичида мақтаса мақтагудек ишларни бажардилар. Шу кунга қадар 370 минг гектардан ортиқ пахта майдони дефолиациядан чиқарилди. Ҳашарчилар бу рақамни тўрт юз минг гектарга етказиш учун ғайрат кўрсатмоқдалар.

ҲАЁТ СУВИ

Олмаота фармацевтика фабрикасида ишлаб чиқарилаётган элеутерококк экстрати медицинада шуҳрат қозонган. Бунинг боиси бор. Узоқ Шарқдаги «Женьшень» совхозидан келтириладиган илдиз чинакам ҳаёт шарбати каби шифобахш хусусиятга эга.

Корхонанинг бош цехида бу камёб дори муттасил ишлаб чиқарилади. Бу ерда махсус жиҳозлар ўрнатилган. Энди фабрика 80 граммли флакондан деярли юз мингта ишлаб чиқаришга киришади.

ДЎСТЛАР УЧУН

Қозоғистоннинг истаган дорихонасига кирсангиз, Тошкент химия-фармацевтика заводида ишлаб чиқарилган дориларни кўришингиз мумкин.

Фақат Олмаотанинг ўзига Ўзбекистон пойтахтидан ҳар йили тўрт юз эллик минг сўмлик шундай маҳсулот келтирилиб турибди.

ФАРОБИЙ БУЮК ОЛИМ

Бундан бир неча йил илгари қозоқ китобхонлари IX—X асрларда яшаб ижод этган машҳур олим ва шоир ҳақида қозоқ тилида нашр этилган биринчи китобни кўриб хурсанд бўлган эдилар. Бу китоб муаллифи Ўрта аср маданияти бўйича чуқур тадқиқотлар олиб борган олим Оқжон Машанов эди.

Оқжон Жахсибековичнинг хабар қилишича, ҳозир унинг муҳаррирлиги остида рус тилида чиқадиган янги китоб тайёрланмоқда. Китоб «Ал-Фаробий—буюк энциклопедист олим» деб аталади. Фаробийнинг 1.100 йиллик юбилейига аталган бу китобда бир қанча янги ва ноёб материаллар бор.

Дўмбира ва чўл... Бу икки сўз яқиндагина бир-бири билан ёнма-ён турганга ўхшарди. Бугунги кунда кутилмаган воқеалар амалга ошмоқда. Ойнинг оддий йўлдоши—икки торли дўмбира мамлакатимиз ва чет эллардаги шаҳарларнинг йирик концерт залларига кириб бормоқда. У билан бирга халқнинг мусиқий қўбизи ҳам янграмоқда. Дўмбира билан қўбиз республикада хизмат кўрсатган коллектив—Қурмонғози номли Қозоғистон Давлат халқ чолғу асбоблари составига киради. Қозоқ халқининг катта оркестрини ташкил қилади.

Халқ музика маданиятининг давомчиси ва пропагандисти бўлган Қурмонғози номли оркестр коллективини минглаб томошабинлар тинглашади.

Қурмонғози номли оркестр репертуарида Қурмонғози, Давлаткерей, Сейтек, Таттимбет, Дин сингари кўпгина қозоқ халқ композиторларининг асарлари ва қозоқ ерида ижод қилган кўплаб ижодкорларнинг куйлари ижро этилади. Шунингдек рус музикасининг оталари Глинка, Чайковский, Бородин, Мусоргский, Римский-Корсаков асарлари ҳам дўмбирачилар ва қўбизчилар ижросида ажойиб янграйди. Қурмонғози номли оркестр репертуарида совет музикаси, қозоқ композиторларининг халқ оркестри учун махсус ёзилган ҳозирги замон асарларига катта ўрин берилади.

Ўзбек музика шинавандалари Қурмонғози номли таниқли оркестр коллективи билан учрашадилар. Улар қардош Қозоғистоннинг талантли музикачилари билан ижодий қувончни ўртоқлашадилар.

ҚОЗОҒИСТОННИ НАМОЙИШ ҚИЛАМИЗ

ҚОЗОҒИСТОН ССР КИНЕМАТОГРАФИЯ СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ А. АШИМОВ БИЛАН ИНТЕРВЬЮ

Дўстларнинг фикри, энг қатъий фикр дейишади. Эҳтимол, дўстларга ўз хизматингни кўрсатиш учун борганингда ҳам ишингдан қанчалик кўнглининг тўқ бўлмасин, барибир бироз ташвиш сезасан киши.

Ҳа, биз ҳаяжонланмоқдамиз. Бу табиий. Бизнинг санъатимиз жиддий синов олдида турибди. Ўзбек томошабини қанчалик талабчанлигини яхши биламиз. Агар муваффақиятимизни сезса, ундан худди ўз муваффақиятидек ғурурланади.

— Декадада қозоқ киноси нималарни намойиш қилади!

— Сўнгги йилларда ижод этилган барча яхши нарсаларни олиб борамиз. Масалан, «Атаманнинг тугаши», «Қиз-Жибек», «Маншук ҳақида қўшиқ» сингари бадиий ленталар, ҳужжатли ва мультипликацион фильмлар шулар жумласидандир. Бир группа таниқли кинематографчиларимиз ўзбек дўстлари ҳузурига боради.

Биз ўзбек томошабинлари ва кино ходимлари билан кўпгина ажойиб учрашувлар ўтказамиз. Бу учрашувлардан ўзимиз учун энг фойдали бўлган, меҳнатимизга берилган дўстлар баҳосини қабул қиламиз.

— Ҳозирги замон қозоқ киносининг муваффақиятлари томошабинларга аниқроқ бўлиши учун эҳтимол, унинг тарихи тўғрисида озгина гапиришга тўғри келар. Яъни Қозоғистон кинематографчилари томонидан қилинган ишлар ҳақида қисқача обзор берсангиз.

— Марҳамат. Қозоғистон кинематографиясининг бошланиши йигирманчи йиллар ўртасига тўғри келади, дейишади. Биринчи кинокадрлар ўшанда лентага олинган. У кадрларда Советларнинг бешинчи съезди иши тасвирланган. Кейинчалик совет кино санъатида ажойиб воқеа бўлиб қолган «Турксиб» ҳужжатли фильми суратга олинди. Биринчи бадиий фильм «Омон гелди» 1938 йили суратга олинган.

1942 йили Олмаотада Марказий бирлашган кино студияси ташкил этилиши қозоқ киноси учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди. С. Эйзенштейн, В. Пудовкин, И. Пирьевларнинг бевосита раҳбарлигида миллий кадрлар тайёрланди. Бу мастерларнинг услубини ҳозир ҳам энг яхши фильмларда қўлланишга ҳаракат қиламиз.

— Қозоқ киноси тарихи истеъдодли кишилар танқислигини билмайди. Бугун қандай! Кекса усталарнинг ишончли шогирдлари борми!

—Ҳозир киностудиямизда ёш актёрлар иштирок этаётган бир неча фильмни суратга олиш ниҳоясига етмоқда.

«Ҳужум», «Шокс ва шер», «Биз тўртовлонмиз», «Партизан қизи» шулар жумласидандир. Бутуниттифоқ Давлат кинематография институтини тамомлаган ёш кинооператор ва режиссёрлардан Ж. Бойтенов, Ю. Пискунов, К. Қосимбетов, М. Ибраев, Ю. Шиллер ва бошқалар ўз талантларини намойиш қилмоқдалар. Улардан келажакда истеъдодли кишилар чиқади.

— Бўлажак декадада сизнингча асосан нимага эътибор берилади!

— Биз эшитадиган ва биладиган кўпгина фойдали маслаҳатлар бўлса керак. Ўзбек кинематографчиларидан кўп нарса ўрганишимиз мумкин. Фикр ва тажриба алмашиш—бўлажак кўрикда мени шу нарсалар қизиқтиради.

Бизнинг фильмларимиз декадада Қозоғистонни ва совет ҳокимияти йилларида қозоқ халқи босиб ўтган ажойиб йўлни намойиш қилишни истардик.

ЎЙЛАНИШ

(Боши 3-бетда).

— Яқинда ёстиқ, иккита кўрпа, ўлжага тушган шойидан кўрпача тикиб беришди.

— Яна нимаси бор?

— Урушда ўлган катта акамнинг костюми бор. Онам уни кўзқорачиғидек асрайди.

Ҳовлидан Аминанинг бахтиёр кулгиси эшитилди.

— Буви...

— Хув..

— Аминанинг бошқа йигити ҳам борми?

— Бу нима деганинг?

— Биронтаси билан дўстлашганми, деймандa.

— Бемаъни гапларни қўй! Унинг битта йигити бор. У ҳам бўлса сенинг Сарсенинг. — Кампир бир зум жим қолди-да қўшиб қўйди. — Аминадан-ку кўнглим тўқ, аммо ота-оналаринг , менга ёқмайди....

Шундан кейин суҳбатимиз қовушмади. Мен хонани кўздан кечириб чиқдим. Бир чеккада турган будильникни кўриб, кўзим ўйнаб кетди. Яқин орада қуда бўлсак, шу будильникни албатта олиб кетаман.

Ҳовлига чиқдим. Сарсен саманга юган ураркан, шивирлади.

— Хотиржам бўлавер!

Унинг овозида қувонч оҳанги бор эди. Сарсен қизни «овулимизга кинога» таклиф қилибди. Қиз қалинроқ кийиниб чиқиш учун уйига кириб кетибди.

Мен отни суғордим, юганини тузатдим. Сарсен чанага похол тўшади. Қиз юмшоққина ўтириб кетсин деб шундай қилаётганини билдим. Қиз чиқиб чанага ўтирди. Учовлашиб йўлга тушдик. Хуллас келинни ўғирлаб қочдик!

Эрталабки қуюн кечга бориб бўронга айланди. Кеч келган меҳмон кеч кетади, деганларидек бизнинг томонларда кечқурун бошланган бўрон узоқ давом этади.

Саман лўкиллаб борарди. Чана шиғиллаб елар, қорда бир жуфт из қолдириб олдинга интиларди. Аммо излар дарҳол бўронда кўмилиб кетади. Ошиқ-машуқлар пўстинга ўралиб олганча пичирлаб гаплашишади, ҳадеб ўпишишади...

Саман билан мен эса ўз хаёлларимизга берилиб, йўлга ҳам қарамай кетяпмиз. Самантой манзилга бехатар боришини яхши биламан.

Бир қанча вақтдан кейин олдинда қоп-қора нуқталар элас-элас кўзга чалинди. Булар уюб қўйилган пичан ғарамлари бўлиши керак. Яқинроқ келгач, овулга етганимизни билдим.

— Ҳой, келдик энди!

Амина билан Сарсен пўстин остидан бошларини чиқаришди.

— Вой, дарров келиб қолибмиза! — деб қувонишди улар.

Самантой кўчадан бироз юриб борди-да, ўнгга бурилди. Шундоққина остонада тўхтади. Биз чанадан сакраб тушдик. Сарсен момиқ рўмолча билан қизнинг юзини яшириб, менга буюрди.

— Бор, онамга хабар қил!

Мен уйга югуриб кирдим. Ажаб уйда ўзимнинг онам ўрнида Аминанинг онаси ўтирарди. Юрагим қинидан чиқиб кетгандек бўлиб ҳеч нимага тушунолмай қолдим.

Лекин кампир мендан ҳам қаттиқроқ қўрқиб кетди.

—Нима, тутиб олишдими? — деди у инграгандек алам билан.

Мен миқ этмай турар. бояги будильник ўз ўрнида турар, ҳадеб бир оҳангда «Ту-тилдинг» деб такрорлаётгандек туюларди.

—Қаерда етиб олишди?

— Ким етиб олади?

— Опаси билан поччаси.

— Биз уларни кўрмадик.

— Бўлмаса нега қайтдиларинг?

— Билмадим. Ҳаммасига ўша айбдор.

— Ким?

— Самантой.

— Отми? — кампирнинг оғзи бир ёққа қийшайиб кетгандек бўлди.

— Итдек ҳид билади-да, ҳаром ўлгур.

Ниҳоят кампир воқеага тушунди. Шундагина мен унинг ўзи севишганларга оқ фотиҳа берганини пайқадим. Демак, биз чиндан ҳам келинни ўғирлаб кетибмиз.

— Улар қаерда?

— Кўчада туришибди.

— Уйга киришмасин. Ирими ёмон бўлади.

Кампир йўлга ҳамроҳ бўлади деб нон олиб чиқди. Биз у билан иккинчи марта хайрлашдик.

Тун бўйи йўл юриб тонг отгандагина уйга етиб келдик. Қўрқувдан онамнинг ҳам, отамнинг ҳам кўзлари олайиб кетди. Маълум бўлишича, кеча кечқурун Аминанинг райком инструктори бўлиб ишлайдиган поччаси билан гострахда ишлайдиган опаси уйга бостириб келишибди.

— Ҳаммангнинг пачағингни чиқараман!— деб дағдаға қилибди поччаси.

— Бугуноқ газетага ёзиб, уруғингни қуритаман! — деб қичқирибди опаси.

Бизнинг ота-онамиз нима қилишини билмай қолишибди. Энди эса улар келинни кўришлари билан бирдан кўнгиллари жойига тушди.

Қарс-бадабанг тўй қилиб, Аминанинг опаси билан поччасини ҳам чақирдик. Аввалига қовоғи осилиб ўтиришди-ю, кейин кечиришди шекилли, апоқ-чапоқ бўлиб кетишди.

Самантойимиз ҳалиям тирик. Фақат анча кексайиб қолган. Аввалига отнинг ўша қилиғини эсласак, Сарсен билан Амина қизариб юришди. Ҳозир эса бу ҳақда гап кетса, хаҳолаб кулишади, ўша воқеани ўзлари гапириб беришади. Рост-да, орадан анча вақт ўтди.

ҚАЕРДА, ҚАЧОН НИМАЛАР БЎЛАДИ

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОЗОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

28 СЕНТЯБРЬ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
СОАТ 19 ДА
Қозоғистон ССР адабиёти ва санъати декадасининг тантанали очилиши.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ «ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИНИНГ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Ариан» корейс эстрада ансамблининг концерти.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИДА
СОАТ 20 ДА
Уйғур концерт группасининг чиқиши.

29 СЕНТЯБРЬ

ТОШКЕНТ ОКРУГ ОФИЦЕРЛАР УЙИДА
СОАТ 10 ДА
Қозоғистон тасвирий санъат кўргазмасининг очилиши.

ТЕАТР МАЙДОНИДА
СОАТ 11 ДА
Қозоғистон китоб бозорининг очилиши.

«ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИДА
СОАТ 15 ДА
Китоб кўргазмасининг очилиши.

САНЪАТ САРОЙИДА
СОАТ 18 ДА
Қозоқ фильмлари кинофестивалининг очилиши

ҲАМЗА НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Декада адабий қисмининг очилиши.

СОАТ 12 ДА
Ўзбекистон композиторлар Союзида Қозоғистон композиторлари билан ижодий учрашув.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон ССР Давлат симфоник оркестрининг концерти.

ОКРУГ ОФИЦЕРЛАР УЙИ ТЕАТР ЗАЛИДА
СОАТ 20 ДА
Қурмонғози номидаги Қозоғистон давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти.

ЧИРЧИҚ ХИМИЯ МАШИНАСОЗЛИК ЗАВОДИ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Гульдер» Қозоғистон Давлат ёшлар ансамблининг концерти.

АНДИЖОН ШАҲАР МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Олмаота навқирон балети» хореографик ансамблининг концерти.

СИРДАРЁ РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон давлат хор капелласининг чиқиши.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Ариан» корейс эстрада ансамблининг концерти.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИДА
СОАТ 20 ДА
Уйғур концерт группасининг чиқиши.

ФОРИШ РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон ССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ КИРОВ НОМЛИ КОЛХОЗ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон ССР радио ва телевидениеси солистлари иштирокида камер оркестрининг чиқиши.

30 СЕНТЯБРЬ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
СССР Халқ артисткаси Роза Жаманова иштирокида А. Пуччинининг «Чио-чио-сан» операси.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон ССР радио ва телевидениеси солистлари иштирокида камер оркестрининг чиқиши.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР КЕГАЙЛИ РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Қурмонғози номидаги Қозоғистон Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти.

БОЕВУТ ПОСЕЛКАСИ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон Давлат хор капелласининг чиқиши.

БЕКОБОД МЕТАЛЛУРГЛАР МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Қозоғистон ССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти.

ОЛМАЛИҚ МЕТАЛЛУРГЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Қозоғистон ССР Давлат симфоник оркестрининг концерти.

ЯНГИБОЗОР ПОСЕЛКАСИ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
«Гульдер» Қозоғистон давлат ёшлар ансамблининг концерти.

ЛЕНИНСК ШАҲАР НЕФТЧИЛАР МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Олмаота навқирон балети» хореографик ансамблининг концерти.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ ДИМИТРОВ НОМЛИ КОЛХОЗ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Ариан» корейс эстрада ансамблининг концерти.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ИЗБОСКАН РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Уйғур концерт группасининг чиқиши.

БУХОРО ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИДА
СОАТ 20 ДА
СССР Халқ артисткаси Роза Багланова иштирокида концерт группасининг чиқиши.

1 ОКТЯБРЬ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ЧИМБОЙ РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Қурмонғози номидаги Қозоғистон Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти.

ФОРИШ РАЙОНИДАГИ «ҚИЗИЛҚУМ» СОВХОЗИ КЛУБИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон Давлат хор капелласининг концерти.

ГУЛИСТОН ШАҲАР МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Қозоғистон ССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти.

ЧИРЧИҚ ХИМИКЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Қозоғистон ССР Давлат симфоник оркестрининг концерти.

БЎСТОНЛИҚ ПОСЕЛКАСИ ОЙНА ЗАВОДИ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Гульдер» Қозоғистон Давлат ёшлар ансамблининг концерти.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПОЛВОНТОШ ПОСЕЛКАСИ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Олмаота навқирон балети» хореографик ансамблининг чиқиши.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
«Ариан» корейс эстрада ансамблининг концерти.

АНДИЖОН РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 20 ДА
Уйғур концерт группасининг чиқиши.

2 ОКТЯБРЬ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
СССР Халқ артисти Ермек Серкибоев иштирокида Д. Россинининг «Севилья сартароши» операси.

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
СОАТ 20 ДА
СССР Халқ артисткаси Бибигул Тулегенованинг концерти.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ҚЎНҒИРОТ РАЙОН МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Қурмонғози номидаги Қозоғистон Давлат халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти

ФОРИШ РАЙОН «ЧИМҚЎРҒОН» СОВХОЗИ КЛУБИДА
СОАТ 20 ДА
Қозоғистон Давлат хор капелласининг концерти.

КАТТАҚЎРҒОН ШАҲАР ДРАМА ТЕАТРИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
СССР Халқ артисткаси Роза Багланова иштирокида концерт группасининг чиқиши.

ЕРЖАР ПОСЕЛКАСИ МАДАНИЯТ УЙИДА
СОАТ 19.30 МИНУТДА
Қозоғистон ССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти.

Олмаотанинг соя-салқин хиёбонларидан бирида.

Олжас СУЛЕЙМАНОВ.

ТОҒЛАР, ТОҒЛАР...

Тоққа борамизми
Шу якшанбада?
Мен зўр дарё оқар жойни биламан,
Яланғоч қирғоғи
Ялтирар нурда,
Оқизиб кетгудек шиддати ёмон.
Сен туфлинг ечасан,
Пойинг сув ўпар,
Менга сачратасан қийқириб
нуқул,
Мени жалб этолмас ваҳший қоялар,
Бад ўйга хиёнат қиламиз бутқул.
Қайгадир куйлагим яширасан
сўнг—
Сенга боқишимга баҳона бўлар,
Лабингни чаясан хижолатдан гунг,
Қуёш куйдиргунча тоблангинг
келар..
Қош ҳам қораяди,
Тушади салқин,
Сен энди маъюс.
Атрофга боқасан
Сўлғин зерикиб.
Кўндирмоқ бўласан
Ўзингни ўзинг
Жўнаш керак деб,
Йиғи, хўрликданми
Лабингни қимтиб.
Мен эса уқмайман изтиробингни,
Безовта бўламан беҳор, беҳуда
Ва сен жилмаясан кўриб ҳолимни:
«Ахир, шундай бўлиш керак
эди-да...»
Шиппагинг қоқасан—қумга тўлади,
Биз йўлга чиқамиз гаплашиб оддий,
Бўм-бўш автобус ҳам келиб қолади,
Кекса кондуктори ўлтирар жиддий.
Етиб келгач,
Дейман: «Хайр, бўлмаса...»
Паришон жилмайиб турасан шунда.
Сўнгра бирдан эслаб дейсан:
«Майли, хайр..
Мириқиб дам олдик якшанба
кунда...»

Русчадан Мирпўлат МИРЗАЕВ таржимаси.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг редактори С. М. КАРОМАТОВ.

«Вечерняя Алма-ата» газетасининг редактори В. И. ЛАРИН.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09 масъул секретарлар —33-57-02, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-58-87, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-08-74, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР А—2667.
Р—02868.